

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **Чи Синьюя «Формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах»**, подану на здобуття ступеня доктора філософії, галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Актуальність теми дисертаційної роботи. Світові тенденції розвитку професійно-педагогічної освіти підвищують вимоги до педагогічної якості підготовки здобувачів, зокрема, здатності майбутніх учителів застосовувати найсучасніші технології в поєднанні з розв'язанням завдань розвитку творчої особистості учнів. Відповідно до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва як в Україні, так і в Китаї, критерієм їхнього професіоналізму є здатність та ефективність застосовувати педагогічний потенціал художніх творів задля формування мистецьких компетенцій здобувачів, формування в них художнього світогляду, здатності розуміти і відчувати музичні твори різних жанрів, стилів, з різними образами, розмаїтим смисловим контентом, що передає цінності і традиції в еволюції культури різних народів та епох.

Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва в зазначеному контексті є складною, оскільки передбачає набуття широкого комплексу фахових знань, умінь, навичок, компетентності, серед яких не лише виконавські та педагогічні, а й такі, що забезпечують якісне, кваліфіковане поєднання дослідження, творчості та духовного самовдосконалення.

Одним із найважливіших завдань музично-виконавської підготовки здобувачів вищої освіти стає формування здатності до самостійної творчої інтерпретації музичних творів, яка, у свою чергу, сприяє формуванню художньо-аналітичних вмінь студентів та потребує їх сформованості у подальшій творчій і педагогічній діяльності.

Художньо-аналітична діяльність майбутнього вчителя музичного мистецтва не є виокремленим видом умінь, а сполучається з іншими видами діяльності: виконавською, методичною, педагогічною, просвітницькою. Актуальність порушеної проблеми посилюється у зв'язку зі специфікою художньо-педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва, який у своїй практиці має синтезувати особисте “бачення” безліч інтерпретацій музичних явищ. Зазначене зумовлює зв'язок художньо-аналітичних умінь з іншими видами умінь, які представлені в наукових дослідженнях учених. Це, зокрема, дослідження щодо рефлексивних умінь (Мінь Шаовей); комунікативних умінь (Чень Цзяьїн, І. Дікун, А. Михалюк & О.Коцурак); різноманітних виконавських умінь, зокрема й художньо-творчих (Ван Чень, О. Палаженко, Л.Косяк), на важливість художньо-педагогічного аналізу вказує Н.Мозгальова; безпосередньо музично-аналітичним умінням присвячені дослідження і доробки Т. Панасенко, О. Плотницької, В.Ревенчук, О.Спіліоті. На важливість розуміння музичного тексту для інтерпретації творів вказують О.Вороновська, О. Капічіна, І.Левицька, Т. Тучинська,

А.Черноіваненко, зокрема, на оволодінні герменевтичними уміннями – О. Олексюк, М. Ткач, & Д. Лісун. Значущість наукового підходу до інтерпретації та виконання музичних творів, їх розуміння та застосування результатів аналітичного, дослідницького контенту вказують науковці О. Реброва, А. Линенко & Г.Реброва; вибір методичного супроводу як результату пошукової діяльності та аналізу твору актуалізується науковцями Г.Ніколаї, А.Линенко & І Левицька.

У дисертації вказано, що перелік умінь, якими має оволодівати майбутній учитель музичного мистецтва може бути розширений, зокрема, з огляду на підготовку здобувачів до інтерпретації музичних творів. Задля якісної інтерпретації важливо володіти художньо-аналітичними уміннями. Разом з тим, кожний музичний репертуар має свої особливості, які слід враховувати і під час інтерпретації, і в процесі застосування художньо-аналітичних умінь.

У цьому аспекті важливо врахування специфіку музичного репертуару для духових інструментів. Відсутність у наукових дослідженнях розкритої проблематики щодо художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва, які володіють грою на духових інструментах або навчаються на них грати, зумовлює низку суперечностей: між важливістю художньо-аналітичних умінь для інтерпретації творів у виконавському та педагогічному процесах підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва і відсутністю чіткого усвідомлення їх структурного комплексу та методичного забезпечення: між наявною специфікою художнього розкриття образу музичних творів на основі художньо-аналітичних умінь і відсутністю його наукової рефлексії цього процесу з огляду на виконавства на духових інструментах; між важливістю формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах та відсутністю розроблених критеріїв і показників оцінювання рівня їх сформованості.

Зазначене переконливо підтверджує актуальність теми дослідження.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність

Поставивши за мету теоретичне обґрунтування, розробку та експериментальну перевірку методики формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах, дослідник здійснив глибокий аналіз наукових доробків, праць, концепцій, культурології та герменевтики, зокрема, в педагогіки мистецтва (О. Вороновська, О.Капічіна, А.Линенко, О.Олексюк, І.П'ятницька-Позднякова, О.Реброва, М.Ткач, Т. Тучинська, С.Шип), інтерпретації текстів та музичних творів (Л.Архіпова, Л.Гаркуша & О.Економова, В. Крицький, М.Петренко, В.Самітов), аналіз та його види в музично-педагогічному процесі, формування музичного мислення та аналітичних умінь (О.Бухнієва & В.Сердюченко, Ван Сяоган, Д.Вечер, І.Гринчук, В.Ґура, М.Давидов, А.Карпак, Н.Лаврентьева, І. Левицька, Т.Маринчук, Т.Панасенко, О.Плотницька, О.Потоцька, В. Ревенчук, О.Спіліоті, Mozgalova, N., Novosadova, A., Novosadov, Y., Seleznev, S., &

Kshivak, Y., Ван Цзифен (王子峰), Чжан Хаочже (张皓哲), Чжан Лей (张磊), Цзян Хао (姜姜皓), виконавська підготовка, зокрема, гра на духових інструментах (З. Буркацький, М.Крупей, К.Мюльберг, Г.Ніколаї, О. Палаженко), виконавськи уміння музиканта (І. Дікун, А.Михалюк & О.Коцурак, Мінь Шаовей, Чень Цзяньїн), історичні аспекти гри на духових інструментах у педагогічній проєкції (Д.Зотов, Г.Марценюк, В.Посвалюк,), методична підготовка вчителя музичного мистецтва, викладача музичних дисциплін (О.Реброва, Хе Їн, Ян, Яньчі).

Методологію дослідження становлять положення про зумовленість вибору наукових підходів і принципам тим чинникам, які визначено як такі, що впливають на якість досліджуваного феномену, зокрема, відповідно до предмету дослідження – художньо-аналітичні уміння майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів музичних дисциплін, які в межах освітнього процесу з виконавської підготовки опановують гру на духових інструментах. Вибір чинників у межах теоретичного дослідження орієнтований на функціональний і кластерний підходи, які дозволили обґрунтувати феномен художньо-аналітичних умінь та їх структуру, а також чинники, які на них впливають.

Вибір наукових підходів та принципів задля формування художньо-аналітичних умінь зумовлений низкою чинників практичного, методичного характеру. Наявність текстологічного чинника та музично/художньої грамотності актуалізовано значущість когнітивно-семіотичного підходу та відповідних йому принципів: цілеспрямоване застосування феномену музичного тексту, контексту і підтексту в роботі над твором; зосередження уваги на смислових ресурсів музичних знаків. З огляду на визначений мотиваційно-методичного чинник обрано інтенціонально-рефлексійний підхід та обґрунтовано наступні педагогічні принципи: акцентуація уваги на пошуку методичних засобів художнього втілення образу; методичного самозабезпечення на основі рефлексії власних виконавських і викладацьких можливостей. Наступний чинник – художньо-самовиражальний – зумовив вибір інтеграційно-творчого підходу та відповідні до нього актуальні принципи: стимулювання міжвидових мистецьких асоціацій; розширення художнього кругозору на засадах жанрово-стильових поліхудожніх паралелей та полімодальних траєкторій сприйняття та уявлення

Наукоємність дослідження підтверджується низкою застосованих теоретичних та емпіричних взаємоузгоджених *Теоретичні методи*: феноменологічний, функціональний, кластерний аналіз, теоретичні узагальнення та умовиводи – задля розкриття феномену художньо-аналітичних умінь, їх функцій та кластерів фахової підготовки, завдяки яким вони формуються та кристалізуються; поняттєвий аналіз – для визначення сутності поняття «художньо-аналітичні уміння майбутніх учителів музичного мистецтва», теоретичне моделювання – для презентації структури художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті інтерпретаційної діяльності; для моделювання критеріального апарата

дослідження рівня сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів гри на духових інструментах (за спеціалізацією). *Емпіричні методи* було класифіковано на два види – діагностувальні та формувальні. Діагностувальні методи: текстовий аналіз твору за різновидами; пояснення доцільності застосування семантичних одиниць відповідно усвідомленого образу анкетування; завдання на самооцінювання; створення критеріальної мапи, творчі завдання на побудову виконавського втілення образу – застосовувалися з метою визначення рівня сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів гри на духових інструментах. *Формувальні*: абстрагування різних видів аналізу твору; синтезування результатів здійснення різних видів аналізу твору, текстові завдання, самооцінювання; пошук помилок та їх подолання під час самостійної роботи, створення виконавсько-інтерпретаційних мап роботи над твором; наведення зв'язків аналізу ставлень та емоційних реакцій на виконавську інтерпретацію творів – для формування та підвищення рівня сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів гри на духових інструментах. *Математико-статистичні методи*: шкалування, розрахунки середніх величин, % співвідношення та емпіричне значення критерію Фішера φ^* – задля коректного опрацювання результатів та підтвердження ефективності запропонованої методики.

Представлені результати експериментального дослідження, що включає констатувальний та формувальний експерименти засвідчили ефективність авторської методики формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах.

Переконливістю теоретичних положень є наукова джерельна база дослідження (198 найменувань, з них 33 іноземними мовами). Загальний обсяг дисертації складає 244 сторінок, з них 170 сторінок основного тексту. Робота містить 10 таблиць, 10 рисунків.

Апробація результатів дослідження здійснена на 12 Міжнародних і 2 – Усеукраїнських науково-практичних конференціях.

Структура дисертації, виклад матеріалу і його оформлення здійснено відповідно до вимог, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Робота складається з трьох розділів, що об'єднують шість підрозділів, у дисертації представлено додатки.

У *вступі* розкрито актуальність дослідження, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи, методологія і теоретичні основи дослідження, наукова та практична новизна.

У першому розділі – «Теоретичні основи дослідження художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва» – У розділі здійснено теоретичне дослідження феномену художньо-аналітичних умінь, визначено їх функції, кластери відповідно до виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, розкрито сутність поняття «художньо-аналітичні уміння майбутніх учителів музичного мистецтва в

процесі гри на духових інструментах» та представлено їх компонентну структуру.

Показано, що аналітична діяльність в освітньому процесі майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів музичних дисциплін пронизує всі види діяльності, отже охоплює всі види аналізу: від аналізу форми, гармонії, засобів музичної виразності, яким створено образ, до виконавського аналізу, педагогічного аналізу та інтерпретаційного в двох зазначених аспектах.

Теоретичне дослідження щодо феноменології художньо-аналітичних умінь показало їх як метаконструкт професійної підготовки що поєднує всі види аналізу мистецтвознавського та музично-педагогічного контексту, що спрямовано на визначення сутності художньо-образних властивостей та педагогічного потенціалу творів мистецтва, їх інтерпретації, як прерогативи педагогіки мистецтва. Кластерами, де конкретизуються художньо-аналітичні вміння визначено: семантичний, методичний та інтерпретаційний. Функціями художньо-аналітичних умінь визначено: теоретико-семантична, методико-рефлексійна, художньо-інтерпретаційна.

Уточнено, що художньо-аналітичні вміння – інтегративні багатовимірні та багатофункціональні вміння, що синтезують здібності у сфері пізнання закономірностей музичної думки, творчого процесу створення та інтерпретації музичного твору.

Художньо-аналітичні вміння майбутніх учителів музичного мистецтва представлено як трикомпонентну структуру, що об'єднують певні вміння відповідно до їх функціонального навантаження. *Теоретико-семантичний компонент* поєднує такі вміння: вміння визначати семантичні одиниці музичного тексту під час його аналізу та усвідомлювати їх смисловий контекст; вміння проаналізувати та оцінити співвідношення знаків, символів та змістового наповнення атрибутів музичної мови твору, що виконують теоретико-семантичну функцію. *Методико-рефлексійний компонент* поєднує такі вміння: вміння аналізувати та узагальнити виконавські завдання з педагогічним вектором застосування твору; вміння розробити критерії оцінювання власного виконавства на основі прикладних аналітичних процедур самооцінювання, що виконують методико-рефлексійну функцію.

Художньо-інтерпретаційний компонент охоплює такі вміння: здійснювати аналіз художньої траєкторії розкриття образу; критичного ставлення до виконавської інтерпретації на основі сформованих фахових компетентностей (жанрово-стильових, художньо-образних), відповідно і функція художньо-інтерпретаційна. Таким чином, у першому розділі розв'язано перше і друге завдання.

У другому розділі – «Методологічні основи та методика формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах» – представлено методологію дослідження, що склали методологічні підходи та обрані відповідно до них педагогічні принципи методичного характеру. На основі методологічних конструктів розроблено та змістовно конкретизовано педагогічні умови і методи формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів

музичного мистецтва та викладачів музичних дисциплін, що навчаються грати та викладати гру на духових інструментах.

Методологічні підходи представлено у двох напрямках: наукові підходи щодо дослідження феномену художньо-аналітичних умінь (функціональний та кластерний підходи) та підходи, що формують комплекс художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та майбутніх викладачів музичних дисциплін. Вибір другої групи підходів ґрунтується на класифікованих та згрупованих чинниках, відповідно компонентам художньо-аналітичних умінь. Відповідно до текстологічного чинника та чинника наявності музично/художньої грамотності було опрацьовано *когнітивно-семіотичний підхід*. Відповідно до цього підходу обрано наступні принципи: цілеспрямоване застосування феномену музичного тексту, контексту і підтексту в роботі над твором; зосередження уваги на смислових ресурсів музичних знаків.

Відповідно методико-рефлексійного компоненту визначено мотиваційно-методичний чинник та обрано *інтенціонально-рефлексійний підхід*. Методичного смислу набувають такі педагогічні принципи: акцентуація уваги на пошуку методичних засобів художнього втілення образу; методичного самозабезпечення на основі рефлексії власних виконавських і викладацьких можливостей.

Художньо-інтерпретаційний компонент було зв'язано з художньо-самовиражальним чинником, відповідно до яких обрано *інтеграційно-творчий підхід*. Принципами, що розроблені відповідно до цього підходу, є: стимулювання міжвидових мистецьких асоціацій; розширення художнього кругозору на засадах жанрово-стильових поліхудожніх паралелей та полімодальних траєкторій сприйняття та уявлення.

Представлено педагогічні умови формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах, які також доцільно застосовувати і в експериментальній роботі з майбутніми викладачами музичних дисциплін. Педагогічні умови запроваджувалися за етапами. Так, на *семіотично-настановному етапі* пропонується педагогіка умови: *активізація комплексу аналітичної діяльності в роботі над музичним твором*. На цьому етапі реалізуються такі методи: абстрагування від цілісного аналізу твору; синтезування результатів здійснення різних видів аналізу твору; зіставлення результатів здійснення різних видів аналізу твору, текстові завдання, використання алгоритмів і схем.

На *методично-пошуковому етапі* пропоновано запровадження педагогічної умови: стимулювання методичної самостійності та художньо-аналітичної ефективності в процесі навчання творів для духових інструментів. Зазначена умова реалізується за такими методами: самооцінювання; методична самореферентність; пошук помилок та їх подолання під час самостійної роботи. На *художньо-ментальному етапі* пропоновано застосування педагогічної умови: акцентуація інтеграції інтелекту та емоцій у виконавській інтерпретації музичних творів для духових інструментів. До цієї умови доцільно застосовувати такі методи: створення виконавсько-

інтерпретаційних мап роботи над твором; наведення зв'язків аналізу ставлень та емоційних реакцій на виконавську інтерпретацію творів.

У третьому розділі – «Експериментальна робота з формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі інструментально-виконавської підготовки» – представлено хід, зміст і результати експериментального дослідження з діагностики і формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва.

Експеримент перевіряв ефективність запропонованої методики, яка запроваджувалася в групи здобувачів освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) та спеціальності 025 Музичне мистецтво. Розв'язання поставлених завдань дослідження зумовило проведення констатувального та формувального експериментів. Констатувальний експеримент здійснено на основі розроблених критеріїв і показників оцінювання рівня сформованості художньо-аналітичних умінь студентів, що навчаються за відповідними спеціальностями, але мають скоординовані завдання щодо опанування художньо-аналітичними уміннями в класі гри на духових інструментах. Критерії було розроблено з огляду на сутність компонентів, а показники – відповідно до елементів, що складали конструкти компонентів із сукупності конкретних видів художньо-аналітичних умінь. Так, оцінювання умінь теоретико-семантичного компоненту обирався *когнітивно-смісловий критерій* з показниками: ступінь розуміння семантичних одиниць музичного тексту та усвідомлення їх смислового контексту; ступінь оволодіння методом аналізу та оцінки співвідношення знаків, символів та змістового наповнення атрибутів музичної мови твору. Для оцінювання умінь методико-рефлексійного компоненту застосовувався *мотиваційно-дидактичний критерій* з показниками: ступінь розуміння семантичних одиниць музичного тексту та усвідомлення їх смислового контексту; міра здатності до само оцінювання власного виконавства; міра здатності добирати методи та критерії оцінювання та самооцінювання. Для оцінювання умінь художньо-інтерпретаційного компоненту застосовувався *виконавсько-творчий критерій з показниками*: здатність здійснювати аналіз художньої траєкторії розкриття образу музичного твору; якість та винахідливість застосування жанрово-стильових, художньо-образних уявлень у виконавській інтерпретації на основі аналогій та асоціацій. За результатами усіх підрахунків було визначено три рівня сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та майбутніх викладачів музичних дисциплін, зокрема викладачів гри на духових інструментах: високий, середній та низький. За характеристиками рівні відрізнялися таким чином: високий рівень – *продуктивно-творчий* – якісно сформовані уміння, студент застосовує їх в процесі різних видів навчальної діяльності та в самостійній роботі, результат застосування умінь є вірним, відповідний завданням, що збагачувало художньо-образну виконавську і педагогічну інтерпретацію твору; середній рівень – *ситуативно-вибірковий* – наявні окремі уміння аналітичного характеру, які застосовуються за рекомендаціями викладача, епізодично, за виникненням потреби, за виникненням зацікавленого ставлення; разом з тим,

наявна тенденція до опанування художньо-аналітичними умінями в на якісному рівні; низький рівень – *поверхово-стереотипний* – аналітичні уміння слабо сформовані, наявні помилки, стохастичне застосування, недоцільність вибору аналітичних дій, студент потребує корегувальних дій викладача.

Формувальний експеримент здійснювався в Експериментальній групі, в якій було запроваджено поетапні педагогічні умови і методи, зокрема: абстрагування різних видів аналізу твору; синтезування результатів здійснення різних видів аналізу твору, текстові завдання, самооцінювання; пошук помилок та їх подолання під час самостійної роботи, створення виконавсько-інтерпретаційних мап роботи над твором; наведення зв'язків аналізу ставлень та емоційних реакцій на виконавську інтерпретацію творів – для формування та підвищення рівня сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів гри на духових інструментах.

Отримані результати засвідчили ефективність запропонованих методів, оскільки у КГ до початку експерименту на низькому рівні констатовано 66,67% респондентів, наприкінці – 61,11%; на середньому рівні на початку – 27,78%, наприкінці також 33,33%, на високому рівні – на початку 5,56 %, наприкінці 5,56%. У ЕГ результати значно кращі: на початку низький рівень показали 68,75%, наприкінці – 18,75%; на середньому рівні до початку – 25%, наприкінці – 50%; на високому рівні до початку – 6,25%, наприкінці 31,25%. Результати перевірялася за допомогою критерію Фішера.

Наукова новизна отриманих результатів Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому,

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше: розкрито феномен художньо-аналітичних умінь, їх функціональні властивості в контексті музичної педагогіки; обґрунтовано сутність поняття «художньо-аналітичні уміння майбутніх учителів музичного мистецтва» як метаконструкту професійної підготовки, що поєднує всі види аналізу у мистецтвознавській та музично-педагогічній проєкціях, спрямованих на визначення художньо-образних властивостей та педагогічного потенціалу творів мистецтва, їх художньо-образного смислу та його розкриття в процесі виконавської або педагогічної інтерпретації; визначено трикомпонентну структуру художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва шляхом кластеризації (семантичний, методичний та інтерпретаційний кластери), яка об'єднує певні уміння: *теоретико-семантичний компонент* включає уміння визначати семантичні одиниці музичного тексту під час його аналізу та усвідомлювати їх смисловий контекст; уміння проаналізувати та оцінити співвідношення знаків, символів та змістового наповнення атрибутів музичної мови твору, *методико-рефлексійний компонент* включає уміння аналізувати та узагальнити виконавські завдання з педагогічним вектором застосування твору, уміння розробити критерії оцінювання власного виконавства на основі прикладних аналітичних процедур самооцінювання, що виконують, *художньо-інтерпретаційний компонент* включає уміння здійснювати аналіз художньої

траєкторії розкриття образу, критичного ставлення до виконавської інтерпретації на основі сформованих фахових компетентностей (жанрово-стильових, художньо-образних); обґрунтовано педагогічні принципи методичного характеру відповідно до когнітивно-семантичного, інтенціонально-рефлексійного та інтеграційно-творчого підходів, серед яких: цілеспрямоване застосування феномену музичного тексту, контексту і підтексту в роботі над твором; зосередження уваги на смислових ресурсів музичних знаків; стимулювання міжвидових мистецьких асоціацій; розширення художнього кругозору на засадах жанрово-стильових поліхудожніх паралелей та полімодальних траєкторій сприйняття та уявлення та інші; розроблено поетапну методику формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах, а саме: на *семіотично-настановному етапі* запроваджується педагогічна умова *активізація комплексу аналітичної діяльності в роботі над музичним твором*; на *методично-пошуковому етапі* запроваджується педагогічна умова *стимулювання методичної самостійності та художньо-аналітичної ефективності в процесі навчання творів для духових інструментів*; на *художньо-ментальному етапі* пропонується застосування педагогічної умови *акцентуація інтеграції інтелекту та емоцій у виконавській інтерпретації музичних творів для духових інструментів*.

Уточнено: сутність аналітичних та художньо-аналітичних умінь в загальному розумінні; кластери виконавської підготовки крізь призму інновації мистецької освіти та компетентнісної парадигми; види аналітичної діяльності в освітньому процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів музичних дисциплін; педагогічний потенціал творів для репертуару гри на духових інструментах з погляду на розвиток художньо-образного мислення.

Знайшли подальшого розвитку: теорія інтерпретації творів музичного мистецтва; творчі аспекти аналітичної діяльності здобувачів вищої музичної та музично-педагогічної освіти в парадигмі поєднання науки, освіти та мистецької творчості, проблема інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті полікультури, виконавської та методичної підготовки майбутніх викладачів гри на духових інструментах

Практична значущість. Результати дослідження мають практичну значущість за такими аспектами: розробка критеріїв, показників та методів діагностики художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах можуть бути застосовані для оцінювання досліджуваного феномену здобувачів вищої музичної та музично-педагогічної освіти у процесі різних видів музикування, зазначене зумовлено змістом показників та дієвістю діагностичних процедур: *когнітивно-смисловий критерій* з показниками: ступінь розуміння семантичних одиниць музичного тексту та усвідомлення їх смислового контексту; ступінь оволодіння методом аналізу та оцінки співвідношення знаків, символів та змістового наповнення атрибутів музичної мови твору; *мотиваційно-*

дидактичний критерій з показниками: ступінь розуміння семантичних одиниць музичного тексту та усвідомлення їх смислового контексту; міра здатності до само оцінювання власного виконавства; міра здатності добирати методи та критерії оцінювання та самооцінювання; *виконавсько-творчий критерій з показниками*: здатність здійснювати аналіз художньої траєкторії розкриття образу музичного твору; якість та винахідливість застосування жанрово-стильових, художньо-образних уявлень у виконавській інтерпретації на основі аналогій та асоціацій. Практичну значущість мають методи формування художньо-аналітичних умінь, які можна застосувати в процесі гри на різних музичних інструментах: абстрагування різних видів аналізу твору; синтезування результатів здійснення різних видів аналізу твору, текстові завдання, самооцінювання та ін.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях. Наукові положення дисертації, теоретичні, практичні, методичні здобутки відображено у 7 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві. Із них: 3 – у фахових виданнях України, 4 – апробаційного характеру (1 – зарубіжна). Статті написані українською, англійською та китайською мовами).

Особистий внесок здобувача визначається в розкритті сутності художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті музично-виконавської інтерпретації.

Під час обговорення було висловлено такі зауваження:

1. У тексті 1 розділу у теоретичному дослідженні застосовано кластерний та функціональний підходи і визначено кластери і функції художньо-аналітичних умінь. Варто взаємовідношення цих явищ показати наочно.
2. Так само формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах подати наочно у вигляді рисунку.
3. У тексті дисертації не схарактеризовано рівні сформованості художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах.
4. У додатках варто навести приклади застосування методу семантичних карт, про які йдеться в опису формувального експерименту.

ВИСНОВОК

У дисертаційному дослідженні **Чи Синьюя** на тему «**Формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах**», представлено розв'язання актуальної проблеми формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах; Представлено розробку та експериментальну перевірку ефективності поетапної методики формування художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі гри на духових інструментах. Здійснене дослідження дозволило

досягти поставленої мети, розв'язати поставлені завдання та сформулювати наступні висновки.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті; розв'язано поставлені здобувачем завдань, основні положення дисертації мають наукову новизну, теоретичну та практичну значущість. Обсяг та структура дисертації відповідає вимогам, що сформульовані відповідно до дисертацій на ступінь доктора філософії. Зміст, сутність методичного контенту дисертації повністю відповідає спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Результати дисертації пройшли апробацію на 12 Міжнародних і 2 – Усеукраїнських науково-практичних конференціях; основні положення відображено у 7 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві, 4 – апробаційного характеру (1 - зарубіжна). Статі написані українською, англійською та китайською мовами.

Дисертація Чи Синьюя, подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням; за новизною постановки проблеми та її розв'язанням, практичною значущістю відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Дисертація Чи Синьюя обговорювалася 19 березня 2025 р. (протокол № 12) на розширеному засіданні кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». За результатами обговорення прийнято рішення рекомендувати дисертацію Чи Синьюя до захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

Головуючий засідання кафедри
Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри музичного мистецтва і хореографії

Олена РЕБРОВА

експерт, доктор мистецтвознавства
професор, професор кафедри
музичного мистецтва і хореографії

Сергій ШИП

експерт, кандидат педагогічних
наук, професор, професор кафедри
музично-інструментальної
підготовки

Наталія БІЛОВА

учений секретар
кандидат педагогічних наук,
доцент

Наталія БАТЮК